

Lausunto maakuntavaltuuston puheenjohtajiston luottamusta arvioivalle tilapäiselle valiokunnalle

Maakuntahallitus 20.03.2023 § 34
505/00.00.01/2022

Valmistelija

maakuntajohtaja Pentti Mäkinen, p. 050 500 2584, sp. etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: Maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Maakuntajohtaja antoi kokouksessa seuraavansisältöisen päätösehdotuksen:
"Maakuntahallitus päättää antaa tilapäiselle valiokunnalle seuraavan lausunnon:
Maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsainen kirjoitti huhtikuussa 2022 julkisessa Facebook-julkaisussaan, että maakuntavaltuutettu Jarno Strengell olisi syyllistynyt seksuaalirikokseen. Kirjoituksen johdosta poliisi käynnisti oman esiselvityksen, jossa todettiin, että ei ollut syytä aloittaa esitutkintaa Strengelliin kohdistuneiden väitteiden osalta.

Maakuntahallitus toteaa, että se lausuu asiassa vain Kuntalain 34 §:n osalta. Kuntalain 34 §:n mukaan valtuusto voi erottaa valtuuston valitseman puheenjohtajiston, jos he tai jotkut heistä ei nauti valtuuston luottamusta. Lain esitöiden mukaan erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteista.

Tarkoituksenmukaisuus periaate kuitenkin rajoittaa valtuuston harkintavaltaa, eikä erottaminen saa perustua mielivaltaan.

Maakuntahallituksen käsityksen mukaan maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsaisen Facebook-kirjoitus ja sitä seuranneet tapahtumat ovat aiheuttaneet erityistä ja pitkäaikaista haittaa toiselle valtuutetulle.

Maakuntahallituksen näkemyksen mukaan maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsainen on em. Facebook-julkaisullaan synnyttänyt selkeän luottamuspulan maakuntavaltuuston puheenjohtajiston tehtävässä toimimiselle. Toimintaan puheenjohtajana liittyy myös vastuu edustamansa instituution julkisesta maineesta, joka tapahtumien seurauksena on kärsinyt.

Muiden puheenjohtajiston jäsenten osalta asiassa ei ole tullut esille seikkoja, joiden perusteella heidän osaltaan olisi tarvetta antaa lausuntoa."

Eija Stenberg esitti, että maakuntahallitus päättää, ettei se anna lausuntoa tähän asiaan liittyen, koska maakuntahallituksella ei ole huomautettavaa Satu Taavitsaisen eikä muidenkaan puheenjohtajien poliittisesta luottamuksesta. Stenbergin esitystä ei kannatettu ja se raukesi.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Eija Stenberg jätti päätökseen eriävän mielipiteen: "Satu Taavitsaisen luottamuksesta on esitetty aloite Mikkelin kaupunginvaltuustossa. Aloitetta ei olisi tullut tuoda Maakuntavaltuuston käsittelyyn. Asia olisi tullut jättää Mikkelin kaupungin hallintoon. "

Pöytäkirja tarkistettiin tämän kokousasian osalta kokouksessa.

Hannu Auvinen, Eero Aho ja Satu Taavitsainen ilmoittivat olevansa esteellisiä kokousasian käsittelyyn ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Selostus

Maakuntavaltuusto on 22.2.2023 §:ssä 5 asettanut keskuudestaan kuntalain 35 §:ssä tarkoitetun tilapäisen valiokunnan selvittämään:

- nauttivatko maakuntavaltuuston puheenjohtajisto valtuuston luottamusta
- mikä on mahdollisen luottamuksen menettämisen peruste sekä
- mitä seuraamuksia mahdollinen luottamuksen menettäminen aiheuttaa.

Valtuuston päätöksen mukaan tilapäisen valiokunnan tulee laatia 11.4.2023 mennessä, jolloin maakuntavaltuusto päätti samalla pitää seuraavan kokouksensa, selvitys siitä:

- onko maakuntavaltuuston puheenjohtajisto menettänyt valtuuston luottamuksen, ja
- mikä on luottamuksen menettämisen peruste sekä
- mitä seuraamuksia mahdollinen luottamuksen menettäminen aiheuttaa.

Kuntalain 35.3 §:n mukaan tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kunnanhallituksen lausunto. Tilapäinen valiokunta on kokouksessaan 3.3.2023 §8 tehnyt päätöksen kuulla 15.3. asianosaisia toimeksiantonsa mukaisessa asiassa. Samassa pykälässä tilapäinen valiokunta on pyytänyt maakuntahallitukselta asiasta lausunnon. Koska tilapäinen valiokunta kuulee asianosaisia maakuntahallituksen listan kokoamisen jälkeen, ei valmistelijoilla ole edellytyksiä valmistella lausuntoa asiassa esityslistalle vaan esitys annettavaksi lausunnoksi annetaan kokouksessa.

Kuntalain 35 §:ssä säädetään tilapäisen valiokunnan asettamisesta. Tilapäinen valiokunta on erityinen valmisteluelin luottamushenkilöiden luottamuksen arviointia ja erottamista koskevissa asioissa. Kun luottamushenkilön erottamista koskeva asia on tullut vireille, valtuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, jonka on valmisteltava asia. Tilapäinen valiokunta ei arvioi asian oikeudellisia kysymyksiä vaan ainoastaan mahdollista poliittista epäluottamusta. Erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteita. Tarkoitussidonnaisuuden periaate rajoittaa kuitenkin valtuuston harkintavaltaa, eikä erottaminen saa perustua mielivaltaan.

Maakuntavaltuuston tekemä päätös tilapäisen valiokunnan asettamisesta pohjautuu valtuutettu Eero Ahon ym. 14.12.2022 tekemään valtuustoaloitteeseen/ maakuntahallitukselle osoittamaan kysymykseen:

"Maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsainen kirjoitti huhtikuussa 2022 julkisessa Facebook-julkaisussaan, että maakuntavaltuutettu Jarno Strengell olisi syyllistynyt seksuaalirikokseen. Syytöstä voidaan pitää vakavana.

Kirjoituksen johdosta poliisi käynnisti oman esiselvityksen, jossa todettiin, että ei ollut syytä aloittaa esitutkintaa Strengelliin kohdistuneiden väitteiden osalta. Tutkinnanjohtajan mukaan poliisi oli tutkinut asiaa sekä rikosoikeudellisesta näkökulmasta että väitteiden todenperäisyyden näkökulmasta.

Kuntalain 34 §:n 2 momentin mukaan valtuusto voi erottaa valitsemiensa toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteista. Tarkoituksenmukaisuuden periaate rajoittaa kuitenkin valtuuston harkintavaltaa, eikä erottaminen saa perustua mielivaltaan.

Kuntalain 69 §:n 2 momentin mukaan luottamushenkilön tulee edistää maakunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Käsityksemme mukaan maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsaisen Facebook-julkaisu on aiheuttanut erityistä ja pitkäaikaista haittaa toiselle maakuntavaltuuston jäsenelle. Taavitsaisen toiminta vastoin kuntalain 69 §:n mukaista käyttäytymissäännöstä

on synnyttänyt selvän luottamuspulan maakuntavaltuuston puheenjohtajiston tehtävässä toimimiselle.

Edellä kerrotuilla perusteilla esitämme, että maakuntavaltuusto asettaa tilapäisen valiokunnan selvittämään,

- nauttiiko maakuntavaltuuston puheenjohtajisto valtuuston luottamusta;
- mikä on mahdollisen luottamuksen menettämisen peruste ja
- mitä seuraamuksia mahdollinen luottamuksen menettäminen aiheuttaa.

Mikkeli 14.12.2022

Eero Aho, Armi Salo-Oksa, Anna-Maria Kovanen, Saara Liukkonen, Ville-Pekka Kuusisto, Markku Häkkänen, Jukka Härkönen, Tomi Sikanen, Juha Kukkonen, Kari Hintikka, Krister Tynkkynen, Jaana Strandman, Sami Järvinen, Jouni Koskela, Liisa Ahonen, Jarmo Lautamäki, Tiia Leikas-Tikkanen, Katriina Janhunen, Petri Pekonen, Kirsti Laamanen, Pekka Pöyry, Matti Kauhanen, Kaija Viljakainen, Tapani Nykänen, Marjaana Huhtinen, Annukka Räisänen, Harri Kautonen, Jari Rautiainen"

Luottamushenkilön erottamisesta säädetään kuntalain 34 §:ssä. Lain 34.2 §:n mukaan valtuusto voi erottaa valtuuston ja valitsemiensa toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottispäätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Valtuutettu on luottamustoimessaan lähtökohtaisesti erottamaton. Kuntalain 79 §:n 1 momentin mukaisesti luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu, ja sen jälkeenkin siihen saakka, kunnes toimeen on valittu toinen. Valtuuston puheenjohtajiston erottaminen kohdistuu siis vain erotettavien luottamushenkilöiden asemaan puheenjohtajistossa, ei valtuutettuina. Valtuuston puheenjohtajisto erotettaessa jatkavat erotetut luottamushenkilöt joka tapauksessa valtuuston jäseninä.

Erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteita. Tarkoitussidonnaisuuden periaate rajoittaa kuitenkin valtuuston harkintavaltaa, eikä erottaminen saa perustua mielivaltaan.